

	<h2 style="margin: 0;">СИЛАБУС</h2> <h3 style="margin: 0;">НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</h3> <h4 style="margin: 0;">«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРІВ, АУДИТОРІВ, ПОДАТКІВЦІВ»</h4> <p style="margin: 0;">Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>071 Облік і оподаткування</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 4-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>обліку і оподаткування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.е.н., доц. Мулик Ярослава Ігорівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>mulyk.yaroslavna@ukr.net</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Професійна етика бухгалтерів, аудиторів, податківців» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 24 год.; практичні заняття - 20 год., самостійна робота - 76 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Фінансова та податкова грамотність», «Бюджетна та податкова система».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Зовнішній і внутрішній контроль», «Аудит», «Фінансовий облік».

Призначення навчальної дисципліни

Професійна етика бухгалтерів, аудиторів, податківців забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки їй забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців економічного профілю.

Освітня компонента «Професійна етика бухгалтерів, аудиторів, податківців» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з обліку та оподаткування.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Оволодіння здобувачами теоретичними знаннями та набуття практичних навичок використання міжнародних норм та принципів у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення фундаментальних принципів етики професійного бухгалтера, аудитора та податківця, правил їх застосування згідно Кодексу професійної етики; ознайомлення з напрямками підвищення кваліфікації бухгалтерів; розуміння про перелік посад, які можуть займати випускники за спеціальністю «Облік і оподаткування», їх завдання, функціональні обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до таких працівників; роз'яснення основних вимоги до сучасних професійних бухгалтерів і аудиторів; формування уявлення щодо прав, організації праці і відповідальності сучасних професійних бухгалтерів, аудиторів та податківців; розуміння основних вимоги до професійної етики бухгалтерів і аудиторів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти такими програмними компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної

відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Теоретичні засади професійної етики	2	2	11
2	Корпоративна етика та соціальні відповідальність	2	2	11
3	Регулювання професії бухгалтера та аудитора на сучасному етапі	4	2	11
4	Етика для всіх професійних бухгалтерів	4	4	11
5	Етика для професійних бухгалтерів-практиків (аудиторів)	4	4	11
6	Етика для штатних професійних бухгалтерів	4	4	11
7	Етика для працівників державної податкової служби України	4	2	10
Разом		24	20	76

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Виконання самостійної роботи здобувачами здійснюється під час виконання окремих завдань на практичних заняттях, вирішенні тестових завдань та виконанні індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи

мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	14	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	22	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних творчих завдань (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, есе, рефератів, тез, статей)	20	2 рази на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		76		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алексеєнко А.П., Карпенко К.І., Гончаренко Л.О., Дейнека В.В. Професійна етика вищої освіти: навч. посіб. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
2. Бралатан В.П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової л-ри, 2011. 251 с.
3. Голов С. Ф., Голубка Я. В., Костюченко В. М., Кузіна Р. В., Чижевська Л. В. Професійна етика бухгалтера: підручник. Житомир: ПП Рута, 2022. 260 с.
4. Жураковська І. В. Професійна етика бухгалтера і аудитора: конспект лекцій. Луцьк: ЛНТУ, 2017. 113 с.
5. Романькова О. М. Етика професійного бухгалтера та аудитора : методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни. Краматорськ: ДДМА, 2021. 36 с.

Додаткова література

1. Барчак Т. П. Професійні ризики бухгалтера: ідентифікація та причинно-наслідкові зв'язки. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія: Економіка.* 2019. Вип. 1 (53). С.202-206. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1\(53\).202-206](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1(53).202-206)
2. Бондарчук М. О., Гевлич Л.Л. Професійна етика аудитора в Україні та світі. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса.* 2019. Вип. 11. С. 183-187.
3. Вигівська І. М., Барчак Т. П. Професійні ризики бухгалтера та їх оцінка *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Економіка.* 2018. Вип. 2(52). С.212-217.
4. Кодекс професійної етики працівника Державної податкової служби України від 07.02.2006 № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0059225-06#Text>
5. Козаченко А.Ю. Комплексний підхід до організації та методів

проведення аудиту грошових коштів підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. №7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9057>

6. Лисиця В. І., Кириченко Т. Професійні ризики облікового персоналу на їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. URL: <https://www.essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/28108/1/Lysytsa.pdf>

7. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) від 2018. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf

8. Мулик Т. О., Мулик Я. І. Управління професійними ризиками бухгалтера. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1870/1887>
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.35>

9. Мулик Я. Дотримання професійної етики аудитора як запорука довіри до професії. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2544/2464>
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-27>

10. Мулик Я. І. Відповідальність судового експерта в процесі проведення економічної експертизи. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 4 (31). С. 121-130. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.31-19>

11. Мулик Я. І. Організація підготовки та атестації судових експертів: основні вимоги та обмеження. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8545>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.105

12. Про затвердження Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби: наказ Державної податкової служби від 02.09.2019 №52. URL: <http://www.tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-prodiyalnist/73616.html>

13. Рубитель О. Професійна поведінка аудитора - запорука довіри громадськості до професії. URL: <https://blog.liga.net/user/orubitel/article/32719>

14. Фоміна О., Ромашко О., Семенова С. Професійна етика бухгалтерів: її особливості та проблемні аспекти дотримання етичних принципів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-42>

15. Шульга С. В., Пархоменко Є. Ю. Професійна етика аудитора в умовах євроінтеграції: зміст та інституційні аспекти регулювання. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6961>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.3.47

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

4. Сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/>

5. Сайт Верховної ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
6. Сайт Міжнародної федерації професійних бухгалтерів. URL: <https://www.ifac.org/>
7. Сайт палати аудиторів і бухгалтерів України. URL: <https://pabu.com.ua/ua/>
8. Сайт спілки аудиторів України. URL: <https://spilka-audit.org.ua/>
9. Сайт Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України. URL: <https://www.ufpaa.org/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання практичних робіт	10
4	Виконання контрольної роботи, тестування	8
5	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	3
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
7	Участь у роботі на практичних заняттях	3
8	Виконання практичних робіт	10
9	Виконання контрольної роботи, тестування	5
10	Індивідуальне завдання	6
11	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	3
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та

підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	зараховано
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни